

Kort verslag van de gezamenlijke gemeenteavond op woensdag 3 april 2024

Aanwezig: ± 60 gemeenteleden uit beide kerken

Met kennisgeving afwezig: Janneke van Bezooijen, Albert en Josephine Smit, Ankie Ploeg

Opening

Pieter den Hollander, voorzitter van de commissie gemeenteopbouw heet iedereen welkom en opent de vergadering met een korte overdenking. Kern hiervan is 'stap uit je comfortzone'. Jezus riep zijn discipelen en zij legden meteen hun netten neer en volgden Jezus. Jezus vraagt ons ook dienstbaar te zijn. Met Pasen gaf hij zelf het voorbeeld door de minste te willen zijn. Ook vraagt Jezus ons onze talenten te gebruiken. We hebben allemaal talenten gekregen. Door je talenten te gebruiken gaan ze groeien. Iedereen heeft het tegenwoordig druk, maar ga na waarmee je het druk hebt en stel prioriteiten zodat je tijd hebt om je talenten voor de kerk, de gemeente van God in te zetten. Hierna gaat hij voor in gebed.

De enquête

In maart 2023 een eerste aanzet tot de enquête. In oktober is de enquête gehouden, in januari aan de gezamenlijke kerkenraden gepresenteerd en vanavond aan beide gemeenten. Marina Moerland zal de uitkomsten delen en een toelichting hierop geven waar nodig. Uit de enquête blijkt waar veranderingen wenselijk zijn en daarover gaan we in kleine groepjes verder praten.

Presentatie enquête

Marina presenteert de uitkomsten van de enquête. Zie hiervoor de bijlage (1) bij het verslag.

Bespreking in groepjes

Er zijn 10 groepjes gevormd die uiteen gaan en de volgende 3 vragen gaan bespreken:

1. Hoe kunnen we meer omzien naar elkaar?
2. Hoe maken we de boodschap meer praktisch in de dienst?
3. Hoe passen we eigentijdse liederen toe in de dienst?

Gevraagd wordt om bij de bespreking ook namen te noemen van gemeenteleden die benaderd kunnen worden voor commissies en beschikbaar zijn. Op post-its kunnen ideeën geschreven worden.

Plenaire bespreking

De post-its van de bespreking worden opgeplakt. Met deze ideeën, suggesties kunnen de kerkenraden en de commissie gemeenteopbouw verder aan de slag. Opvallend is dat er geen namen zijn genoemd van beschikbare gemeenteleden. Dat wordt als lastig ervaren. Er wordt opgemerkt niet te veel nieuwe commissie te vormen, gebruik te maken van huidige structuren en laten we vooral veel gemeenteleden betrekken bij de uitvoering. Bijlage 2 geeft een overzicht van alle ideeën, suggesties en opmerkingen van de post-its, aangevuld met een aantal ideeën die in de plenaire bespreking zijn genoemd.

Afsluiting

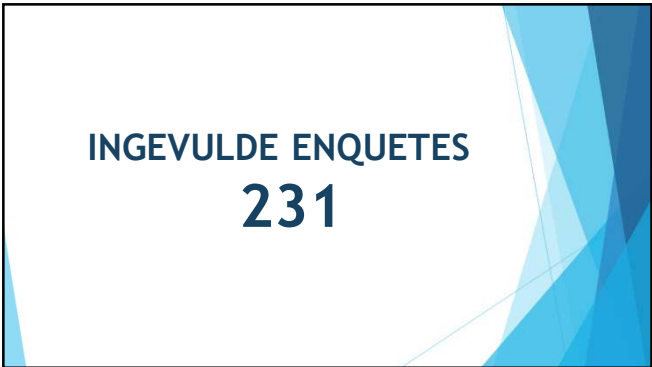
Afsluitend zingen we het toepasselijke lied van Sela 'Samen in Uw naam'.

1

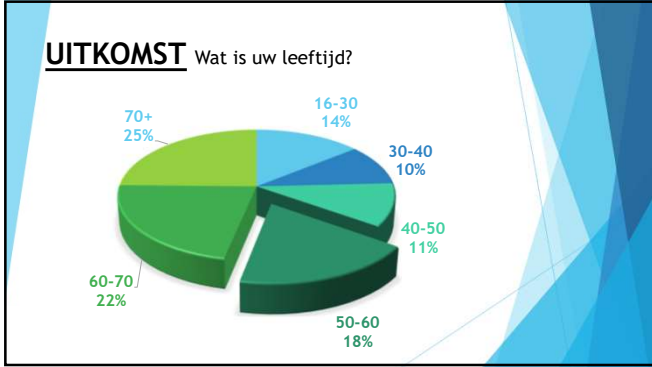
2

3

4

5

HOE BELANGRIJK VINDT U / VIND JIJ HET OM LID TE ZIJN VAN EEN KERK?

6

7

UITKOMST Hoe belangrijk vindt u / vind jij het om lid te zijn van de kerk?

	Noodzakelijk	Deels belangrijk	Niet zo belangrijk
16-30	11 (5%)	21 (9%)	1 (0,4%)
30-40	9 (4%)	12 (5%)	2 (0,9%)
40-50	10 (4%)	13 (6%)	1 (0,4%)
50-60	27 (12%)	15 (7%)	1 (0,4%)
60-70	32 (14%)	17 (7%)	1 (0,4%)
70 en ouder	40 (17%)	17 (7%)	1 (0,4%)

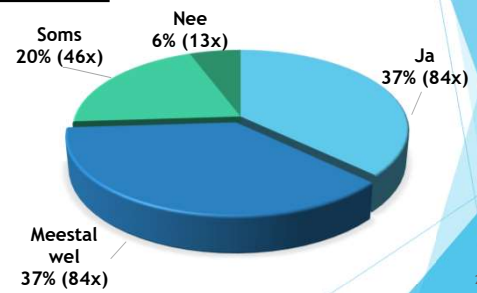
231 antwoorden

8

VOELT U/ VOEL JIJ JE THUIS IN DE GEMEENTE?

9

UITKOMST Voelt u/voel jij je thuis in de gemeente?

10

UITKOMST Voelt u/voel jij je thuis in de gemeente?

Leuk om te benoemen!

- ▶ De meeste 70+ers hebben "Ja" ingevuld.
- ▶ Niemand van de 70+ heeft "Nee" gekozen.
- ▶ Het grootste gedeelte 60-70 jarigen koos voor "Meestal wel"

11

UITKOMST Voelt u/voel jij je thuis in de gemeente?

- ▶ **Waarom hebben gemeenteleden "Soms" ingevuld?**
  - ▶ Ze missen de betrokkenheid van andere gemeenteleden. Leeftijdsgenoten worden gemist.
  - ▶ Kunnen het niet altijd vinden met de standpunten/meningen van de kerk/gemeenteleden.
- ▶ **Waarom hebben gemeenteleden "Nee" ingevuld?**
  - ▶ Geen aansluiting
  - ▶ Het niet kunnen vinden in bepaalde standpunten van gemeenteleden/kerk.
  - ▶ Worden nergens voor gevraagd, betrokkenheid valt tegen, eilandgedrag/kliekjes in de kerk.

12

13

UITKOMST Is dit 'thuisgevoel' / deze verbondenheid veranderd in de afgelopen 2 jaar?

Ja, dit is positief veranderd	16x
Nee, dit is neutraal (positief) gebleven	22x
Ja, dit is negatief veranderd	71x
Nee, dit is neutraal (negatief) gebleven of was al eerder veranderd.	7x

14

UITKOMST Negatieve verandering in de afgelopen 2 jaar

4 BELANGRIJKSTE REDENEN

- ▶ Terugloop kerkleden. Teleurgesteld in gemeenteleden die niet komen. *Dit wordt in alle leeftijdscategorieën benoemd.* (18%)
- ▶ Andere mening (18%)
- ▶ Door Corona is dit bij veel mensen negatief veranderd. (17%)
- ▶ Samen gaan process (13%)
- ▶ Overig (34%)

71 antwoorden

15

UITKOMST Positieve verandering in de afgelopen 2 jaar

Conclusie: Betrokkenheid zorgt voor een positieve verandering in het 'thuis' gevoel / verbondenheid.

16

UITKOMST Positieve verandering in de afgelopen 2 jaar

- ▶ (16-30 jaar) "Ik doe steeds meer."
- ▶ (30-40 jaar) "Ikzelf leer steeds meer kinderen en hun ouders kennen doordat ik vrijwilliger ben in het jeugdwerk."
- ▶ (40-50 jaar) "Door het vervullen van een functie binnen de kerk ben ik me meer verbonden gaan voelen."
- ▶ (50-60 jaar) "Ja, hoe meer je meedoet in de gemeente, hoe meer je jezelf verbonden zult voelen, denk ik."
- ▶ (60-70 jaar) "Je voelt je meer verbonden als je een taak hebt in de kerk bijv in een commissie."
- ▶ (70+ jaar) "D.m.v. pastoraal bezoek weet je meer over de mensen in je wijk. Heb je dingen gedeeld."

17

BEZOECT U / BEZOEK JIJ DE DIENST(EN) OP ZONDAG?

18

UITKOMST Bezoekt u / bezoek jij de dienst(en) op zondag?

Bezoekfrequentie	Aantal antwoorden
JA, WEKELIJKS	110
JA, EEN PAAR KEER PER MAAND	60
JA, EEN PAAR KEER PER KWARTAAL	13
JA, EEN PAAR KEER PER JAAR	19
NEE	12
ONLINE	9
WISSELEND	0
NAUWELIJKS	0
Totaal	227

75% gaat dus bijna elke week naar de kerk. (wekelijks + paar keer per maand)

227 antwoorden

19

WAAROM WORDEN DE DIENSTEN NIET / MINDER BEZOCHT?

20

UITKOMST Waarom worden de diensten niet/minder bezocht?

Inhoudelijk spreekt het mij niet aan	17x
Ik kijk online	12x
Ik zit (of kijk) dan in (naar) een andere kerk(dienst) die soms beter bij mij past.	6x
Gezondheidsklachten	5x
Werk	5x
Te drukke week	4x
Weinig verbondenheid met gemeente	3x
Overig	13x

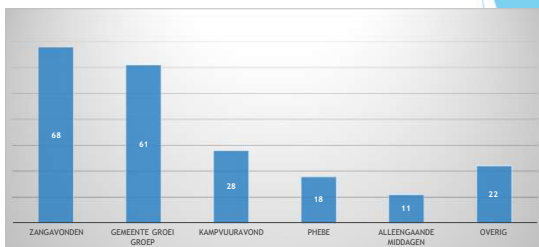
65 antwoorden

21

**WELKE ACTIVITEITEN
BEZOECT U / BEZOEK
JIJ?**

22

UITKOMST De meest bezochte activiteiten.

214 antwoorden

23

UITKOMST Ik bezoek **geen** activiteiten want,

Geen behoefte	7x
Ik kan niks passends vinden / er is op dit moment niks wat me aanspreekt.	6x
Persoonlijke omstandigheden	6x
Ik word niet (persoonlijk) gevraagd	5x
Overig	4x

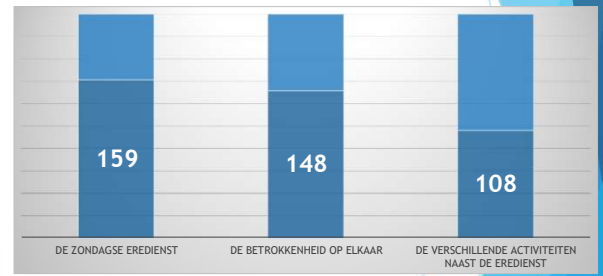
28 antwoorden

24

WAT VINDT U / VIND JIJ MOOI AAN DE GEMEENTE?

25

UITKOMST Wat vindt u / vind jij mooi aan de gemeente?

26

UITKOMST Wat vindt u / vind jij mooi aan de gemeente?

OVERIGE ANTWOORDEN:

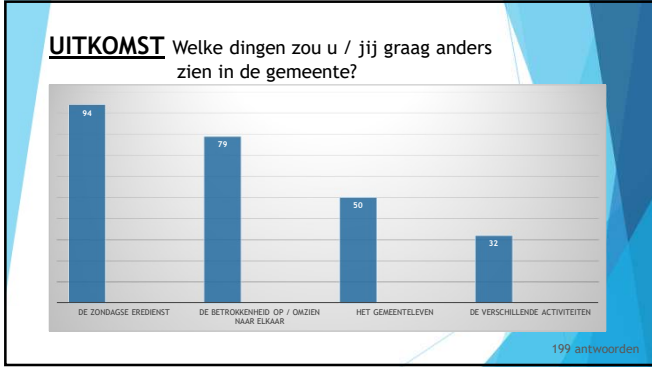
- ▶ Het is door God ingesteld
- ▶ Omzien naar elkaar
- ▶ Deel zijn van het lichaam van Christus. Met elkaar zijn we Zijn veelkleurigheid.
- ▶ De gemeente voelt als een thuis voor mij.
- ▶ Vele clubs en kringwerk
- ▶ Er wordt niet (minder) geoordeeld
- ▶ De betrokkenheid op mensen die niet lid zijn van de kerk.
- ▶ Groelgroep
- ▶ Open communicatie via De Band/Zondagsbrief e.d.
- ▶ De clubs voor jongeren
- ▶ Er wordt heel veel georganiseerd!
- ▶ Dat het niet het idee is van mensen maar dat God dit ingesteld heeft. We zijn geschenken aan en voor elkaar.
- ▶ Koffiedrinken na de dienst maakt dat je elkaar beter leert kennen.

27

WELKE DINGEN ZOU U / JIJ GRAAG ANDERS ZIEN IN DE GEMEENTE?

28

29

UITKOMST Welke dingen zou u / jij graag anders zien in de gemeente?

Samen op weg	10x
Niks	8x
Iedereen zou een steentje bij moeten dragen	3x
Collecte terug	2x
Tolerantie naar elkaar	2x
Sjabbatdiensten	2x
Overig	29x

30

WAT VINDT U / VIND JIJ HET BELANGRIJKST IN DE DIENSTEN OP ZONDAG EN WAT HEEFT MEER AANDACHT NODIG?

31

32

33

UITKOMST Wat heeft er meer aandacht nodig tijdens de diensten op zondag?

Niks	4x
Kortere prediking	4x
Uitleg in menselijke taal	3x
De jeugd	2x
Een getuigenis	2x
De geloofsbelijdenis zingen/uitspreken	2x
Overig	10x

34

35

UITKOMST Aansprekende liederen

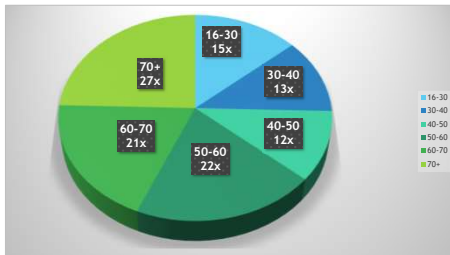
Van deze 158 gemeenteleden die aangeven dat ze het zingen van liederen het belangrijkste in de dienst vinden, geven er **90 gemeenteleden** aan dat hier meer aandacht aan besteed moet worden.

Hiernaast geven **20 gemeenteleden** aan muziek niet het belangrijkste te vinden maar dat hier wel aandacht aan besteed moet worden.

In totaal geven **110** van de 214 aan dat de muziek meer aandacht nodig heeft. **Dit is 51,4%**

36

UITKOMST Wie geven er aan dat de liederen meer aandacht nodig hebben?

37

UITKOMST Wat zou u / jij graag toe willen voegen?

16-30

- ▶ Meer opwekkingsliederen
- ▶ Vlotte liederen
- ▶ Vaker een band
- ▶ Vaker een combo
- ▶ Diversere liederen die eigentijds zijn
- ▶ Aansprekende liederen
- ▶ 2 jongeren liederen (1 voor en 1 na de preek)
- ▶ Vaker wisseling in liederen naast opwekking met Sela, Hillsong, Mozaïek worship, Insalvation of Heartbeat Worship.

30-40

- ▶ Vaker een band
- ▶ Vaker opwekkingsliederen
- ▶ Meer toonhoogte en minder gezangen
- ▶ Eigentijdse liederen
- ▶ Meer diverse liederen

38

UITKOMST Wat zou u / jij graag toe willen voegen?

40-50

- ▶ Vaker een band
- ▶ Mooiere liederen
- ▶ Eigentijdse liederen
- ▶ Opwekkingsliederen

50-60

- ▶ Andere muzikale begeleiding bijvoorbeeld combo/zanggroep
- ▶ Mooie liederen uit Taize of Iona die zorgen voor stilte + bezinning. "Schreeuwerige opwekking hoeft niet."
- ▶ Meer opwekking
- ▶ Andere liederen zingen en nieuwe liederen aanleren
- ▶ Minimaal 3 liederen van bijvoorbeeld Sela, Hillsong of opwekking en 1x per maand een muziekgroep
- ▶ Af en toe een band + meer moderne liederen naast psalmen en gezangen
- ▶ Meer diverse liederen
- ▶ Bijvoorbeeld ieder kwartaal een kinder-jeugd-jongerendemonstratie met muziek

39

UITKOMST Wat zou u / jij graag toe willen voegen?

60-70

- ▶ Muzikale bijdrage koor of jongeren
- ▶ Piano naast het orgel
- ▶ Vaker combo/zanggroep
- ▶ Evangelischere uitstraling
- ▶ Vrolijkere liederen
- ▶ Meer afwisseling soort liederen+begeleiding
- ▶ Meer diverse begeleiding door jong en oud
- ▶ Meer opwekking
- ▶ Aandacht voor nieuwe liederen + aanleren met zangkoortje

70+

- ▶ Aansprekende liederen
- ▶ Stoppen met berijming
- ▶ Meer opwekking
- ▶ Verschillende kinderliederen
- ▶ Zangkoortje
- ▶ Geloofsbelijdenis zingen
- ▶ Meer psalmen

40

WAT ZOU U / ZOU JIJ
GRAAG TOE WILLEN
VOEGEN AAN DE
DIENSTEN?

41

UITKOMST Wat zou u / zou jij graag toe willen voegen aan de diensten?

Meest benoemde antwoorden

- > Praktische, begrijpelijker & hedendaagse preken
- > Betrekken van gemeenteleden bij de diensten (vooral jongeren worden hier benoemd)
- > Getuigenissen

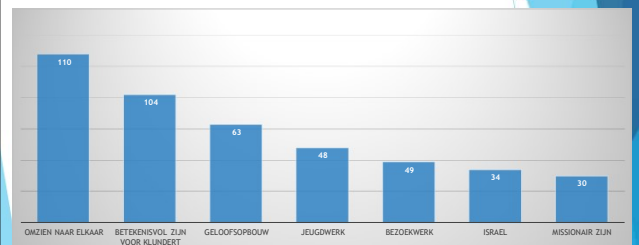
89 antwoorden

42

WAT IS VOLGENS U /
JOU EEN THEMA WAAR
MEER AANDACHT VOOR
ZOU MOETEN ZIJN?

43

UITKOMST Wat is volgens u / jou een thema waar meer aandacht voor zou moeten zijn?

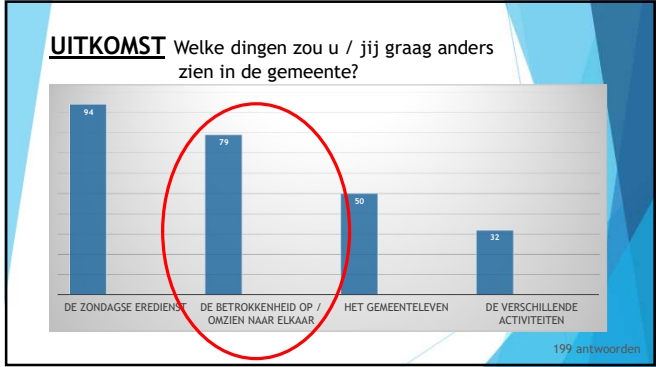

203 antwoorden

44

WELKE DINGEN ZOU U / JIJ GRAAG ANDERS ZIEN IN DE GEMEENTE?

45

46

HOE HOUDEN WE VOLGENS U / JOU DE KERK RELEVANT VOOR DE KOMENDE GENERATIES?

47

UITKOMST Hoe houden we de kerk relevant voor de komende generatie?

Aanpassingen binnen de eredienst	60x
Veranderingen binnen het samen gemeente/kerk zijn	29x
Samengaan	22x
Geen idee	13x
Jeugd bij de kerk betrekken	9x
Bidden, vertrouwen op God	6x
Zo doorgaan	2x

141 antwoorden

48

49

Overzicht post-its gezamenlijke gemeenteavond 3 april 2024

Protestantse Kerk
Gereformeerde Kerk Klundert en
Hervormde Gemeente Klundert

Omzien naar elkaar	<ul style="list-style-type: none"> • Echt luisteren naar het leven, naar datgene wat er speelt • Vanuit het luisteren zoeken naar de diepere laag/vraag/behoefte • Elkaar betrekken in activiteiten • Elkaar begroeten en toegankelijkheid naar elkaar • Koffiedrinken na elke ochtenddienst • Kerklunch • Praatje maken in de kerk (waar je zit, achter je zit) • Elkaar groeten die vlak bij je zit • Na de dienst gebedsteam • Gebedenboek bij de ingang • Stimuleren contact jong en oud • Koppelen van oudere aan jongere d.m.v. bidden en/of contacten • Hobbygroepen vormen om onderling pastoraat te bevorderen • Onbekende personen aanspreken en uitnodigen voor koffie → eigenlijk zou dit een structuur moeten krijgen • 2 of meer mensen die graag bezoek willen aan iemand koppelen en proberen mensen dan naar activiteiten te krijgen • Iedereen die eerst ouderling of diaken is geweest 5 adressen geven en vragen die blijvend te bezoeken. Zorgt voor meer verbondenheid • Goed initiatief van jongeren om mensen van de PG afdeling op te halen. Misschien vaker doen? • Avondmaal bij mensen thuis die niet naar de kerk kunnen komen. Avondmaal in Maurits Hof met bijv. 2 mensen uit de kerk erbij • Een vriendelijk woord of bezoeker is altijd welkom, moeten we meer doen. Meer initiatief nemen, meer doorgeven aan bijv. wijkdame of ouderling, doop/gastleden meer taken geven • Weet je iemand die aandacht nodig heeft? Geef het door aan het wijkteam • Hulp op maatschappelijk gebied geven • Stukjes in het Klundert Magazine met aanbod van vervoer, koken, bezoek • Persoonlijk benaderen • 1 op 10 (1 persoon bezoekt 10 adressen)
-----------------------------------	---

Overzicht post-its gezamenlijke gemeenteavond 3 april 2024

Protestantse Kerk
Gereformeerde Kerk Klundert en
Hervormde Gemeente Klundert

	<ul style="list-style-type: none"> • Minder oordeel of liefst zonder oordeel • Misschien verder kijken dan onze kerkmuren • Voorbeelden: koffie drinken, eten bij elkaar, bestaande activiteiten voortzetten • Diverse activiteiten organiseren om met elkaar in contact te komen en/of te blijven • Structuur is aanwezig, maar moet over meer mensen verdeeld worden • Buddy • Kaartje sturen • Bij koffiedrinken na de dienst elkaar aanspreken • Lief en leed delen open stellen • Na de dienst krijg je een opdracht en die ga je uitvoeren • Eerst koffiedrinken voor de dienst begint • Ketting (Margreet Troost) • Activiteiten zoals gemeente-dag, ontbijten • Belangstelling tonen voor elkaar • Meer aandacht voor het koffiedrinken na de dienst zodat er meer contact tussen gemeenteleden is • Geen extra commissies instellen • Proberen om elke keer met andere mensen contact te maken
Praktische boodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Praktische voorbeelden geven en delen in preek of door leden in dienst • 1 x per 6 weken een dienst mee voorbereiden (gemixte leeftijden) • Schriftlezingen laten verzorgen door gemeenteleden • Gemeentegroepgroepen gaan idee dominee uitwerken • We verwachten dat als ds. Den Braber start dit vanzelf gaat. Nu moeilijk met wisselende predikanten • Bijdrage kindernevendienst zodat iedereen ook weet wat daar speelt. Is vaak ook een praktische boodschap • Iets meekrijgen waar je heel de week mee door kan. Begrijpelijke, hedendaagse taal. Belevingswereld van de kerken • Dominee stelt tijdens de dienst een vraag aan de jeugd die ze tijdens de dienst op kunnen zoeken of over na kunnen denken

Overzicht post-its gezamenlijke gemeenteavond 3 april 2024

- Praktische voorbeelden
- Getuigenissen
- Feedback geven aan de voorganger
- Preek bespreken met jong en oud na de dienst
- Gebruik van beeldmateriaal
- Meer meewerken van gemeenteleden. Via verenigingen bv. 20+ groep, Phebe of groepen
- Investeren/onderwijzen over de gaven van de Geest
- Voorbeelden in de diensten om de aandacht vast te houden
- Aan het einde van de dienst een korte samenvatting
- Beamerondersteuning tijdens de preek
- Eigentijds
- Vertaalslag naar het dagelijkse leven/praktische toepassing
- D.m.v. getuigenissen goede voorbeelden
- Vragen bij de preek maken door dominee
- Samenvatting meegeven
- Kernpunten op de beamer
- Plaatjes of filmpjes op de beamer
- In de zondagsbrief aangeven wat het thema voor volgende week is. Vragen in de ZB aan gemeente stellen die dan van tevoren kunnen reageren hierop
- Vraag ook anders kunnen stellen. Hoe maken we de boodschap meer praktisch na de dienst
- Een voorbeeld aan de kinderen kan al een preek zijn
- Interactief -> dominee vragen stellen aan anderen
- Actuele onderwerpen (donor, euthanasie, seksualiteit)
- Beeld/geluid → visueler instellen
- Lezen door anderen dan dominee
- Meerdere vertalingen
- Tekst verklaring – uitleg van verbonden

Overzicht post-its gezamenlijke gemeenteavond 3 april 2024

Protestantse Kerk
Gereformeerde Kerk Klundert en
Hervormde Gemeente Klundert

	<ul style="list-style-type: none"> • Podcast over de preek voor door de week • Gedicht voorlezen
Meer aandacht voor liederen in de dienst	<ul style="list-style-type: none"> • Let op dat de liederen wel bij de preek, in het geheel van de dienst horen • Kritisch zijn bij eigentijdse liederen dat ze niet te mensgericht zijn • Voor ouderen die de Engelse taal niet machtig zijn, zijn Engelstalige liederen niet te volgen. • Voor kerktijd liederen oefenen • Beamer liederen tonen met notenbalk • 1 a 2 x per maand met combo • Zanggroep gemengd jong en oud • Cantorij of voorzanger nieuwe liederen aanleren • Nieuwe psalmberijming (eigentijdse taal duidelijk voor iedereen) • In jeugddienst moeten jongeren zingen • Lied van de maand/lied van de week aanleren met koortje • Niet te veel nieuwe liederen in 1 dienst, niet te doen voor organist • Nieuwe liturgie commissie • Nieuwe bundel met liturgiecommissie • Verandering is goed, maar niet 'kapot' veranderen • Ideeënbusje bij de ingang van de kerk voor liederen • Zangavond door eigen gemeenteleden • Lied met getuigenis • Meer mensen betrekken bij het combo • Doen, niet hoe, maar doen • Faciliteren van boeken, stemmen en muziekinstrumenten • Cantorij terug laten komen • Psalmen van psalmenproject • Als we het maar mee kunnen zingen

Overzicht post-its gezamenlijke gemeenteavond 3 april 2024

	<ul style="list-style-type: none"> • Commissie eigentijdse liederen moet op de hoogte zijn van liturgie opbouw, voorstel alleen als eigen predikant voorgeat
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Welke commissie? Niet te veel commissies willen instellen • Personen die veel mensen kennen zodat ze weten wie ze kunnen benaderen om hulp te bieden waar nodig • Eerst duidelijk hebben wat er van een commissie wordt verwacht • Ministry nazorgteam